

Hospital Universitari
MútuaTerrassa

UNIVERSITAT DE
BARCELONA

Unitat Docent Infermeria de Salut Mental

Protocol de Supervisió

PLA DE SUPERVISIÓ D'INFERMERIA DE SALUT MENTAL

Autors:

Eladio Holgado Alegre

Centre: Hospital Universitari MútuaTerrassa

Data d'elaboració: Març 2022

Data d'aprovació pel Comissió de Docència: 29/03/2022

Índex

1. Objectiu del protocol·lació	4
2. Marc legal	4
3. Deure de supervisió.....	5
4. Supervisió dels Especialistes en Formació	5
4.1 Supervisió decreixent durant la residència	5
4.2 Graduació de la supervisió de les activitats assistencials	6
5. Nivell de supervisió de les activitats durant la jornada ordinària	8

1. Objectiu del protocol

Descriure el nivell de supervisió requerit per a les activitats assistencials que desenvolupin els residents al servei de Salut Mental.

Aquest protocol de supervisió és aplicable a tots els residents que desenvolupin la seva activitat assistencial, tant en forma de rotacions específiques com de guàrdies, al servei de Salut Mental.

El protocol ha de ser conegut no sols pels residents sinó també per tots els professionals assistencials de les diferents àrees del Servei de Salut Mental.

Aquest document està disponible per consulta a la web/intranet:

<https://mutuaterrassa.com/blogs/ca/formacio-sanitaria-especialitzada/futurs-residents-2021>

2. Marc legal

Tota l'estructura del sistema sanitari ha d'estar en disposició de ser utilitzada per als ensenyaments de grau, formació especialitzada i continuada dels professionals.

El deure general de supervisió és inherent a l'exercici de les professions sanitàries als centres on es formen residents. Així, tots els infermers/es adjunts al Servei de Salut Mental, responsables del servei, ho són també de la supervisió del resident:

- ✓ Article 104 de la Llei 14/1986, General de Sanitat.
- ✓ Article 34.b de la Llei 16/2003, de 28 de maig, de cohesió i qualitat del Sistema Nacional de Salut.
- ✓ Article 12.c de la Llei 44/2003, de 21 de novembre, d'ordenació de les professions sanitàries.

Les comissions de docència han d'elaborar protocols escrits per graduar la supervisió de les activitats que duguin a terme els residents en àrees assistencials significatives, amb una referència especial a l'àrea d'urgències, que té el seu protocol de supervisió específic.

El protocol s'ha de presentar als òrgans de direcció del centre perquè el/la Cap d'Estudis pacti amb ells la seva aplicació i revisió periòdica:

- ✓ Article 15.5 del RD 183/2008, de 8 de febrer, pel qual es determinen i classifiquen les especialitats en Ciències de la Salut i es desenvolupen determinats aspectes de sistema de formació sanitària especialitzada.
- ✓ Article 15.5 del Decret 165/2015, del 21 de juliol, de Formació sanitària especialitzada a Catalunya.

3. Deure de supervisió

El deure general de supervisió en un Centre Hospitalari Universitari amb programes oficials per a la Formació Sanitària Especialitzada està implícit en tots els professionals que presten serveis a les diferents unitats assistencials per les quals roten els residents en formació.

Els responsables dels equips assistencials dels diferents dispositius que integren la unitat docent han de programar les activitats assistencials dels residents en coordinació amb els seus tutors, per facilitar el compliment de l'itinerari formatiu de l'especialitat i la integració supervisada dels residents en les activitats assistencials, docents i investigadores que es duguin a terme en aquestes unitats, amb subjecció al règim de jornada i descansos previstos per la legislació aplicable al respecte.

La Comissió de Docència i els òrgans de direcció han d'establir els mecanismes necessaris per facilitar el compliment de l'itinerari formatiu i la supervisió adequada dels residents a cada unitat o dispositiu pel qual rotin els residents.

El infermer/a resident en cap cas no es podrà considerar un estudiant, ja que és infermer/a. Té dret a rebre docència i supervisió i el deure de prestar una tasca assistencial.

4. Supervisió dels Especialistes en Formació

4.1. Supervisió decreixent durant la residència

El sistema de residència implica la prestació professional de serveis per part dels titulats universitaris que cursen els programes oficials de les diferents especialitats en ciències de la salut.

Aquest sistema formatiu suposa **l'assumpció progressiva de Supervisió** és en l'especialitat que s'estigui cursant i un **nivell decreixent de supervisió**, a mesura que s'avança en l'adquisició de les competències previstes en el programa formatiu, fins arribar al grau de Supervisió inherent al exercici autònom de l'especialitat sanitària.

En aplicació d'aquest principi rector, els residents han de seguir les indicacions dels especialistes que prestin serveis als diferents dispositius de centre o unitat, sense perjudici de plantejar a aquests especialistes i als seus tutors totes les qüestions que suscitin.

Com a normes generals:

1. Els residents tindran en la rotació a les unitats del Servei de Salut Mental un professional de plantilla que supervisarà la seva feina.
2. La supervisió dels residents de primer any serà de presència física.
  - Serà supervisió dels professionals d'infermeria que prestin serveis als diferents dispositius del centre o unitat pels quals estiguin rotant o prestant serveis d'atenció continuada als residents.
  - Els esmentats professionals d'infermeria han d'autoritzar per escrit els informes i altres documents relatius a les activitats assistencials en què intervinguin els residents de primer any.
3. A partir del segon any, la supervisió serà progressivament decreixent.
  - A aquests efectes, el/la tutor/a del/la resident podrà impartir, tant a aquest/a com als professionals d'infermeria que prestin serveis als diferents dispositius del centre o unitat, instruccions específiques sobre el grau de supervisió requerida pels residents a càrrec seu, segons les característiques de l'especialitat i el procés individual d'adquisició de competències.
  - En tot cas, el/la resident té dret a conèixer els professionals presents a la unitat en què presti serveis i podrà recórrer i consultar-los quan ho consideri necessari.

4.2. Graduació de la supervisió de les activitats assistencials

La capacitat per realitzar determinades activitats assistencials per part dels residents té relació amb el nivell de competències i amb la seva experiència, en bona mesura determinada per l'any de residència en què es trobin. A més, la naturalesa i la dificultat de l'activitat a realitzar és un determinant important. Aquests factors condicionen el grau de supervisió que necessiten.

Nivell 3. Supervisió alta

El/la resident té un coneixement teòric de determinades actuacions, però no pas experiència. El resident observa i ajuda al professional d'infermeria de plantilla que és qui fa l'activitat o el procediment.

Nivell 2. Supervisió mitjana

El/la resident té prou coneixement, però no prou experiència per realitzar una determinada activitat assistencial de manera independent. El resident fa l'activitat o el procediment sota supervisió directa* del professional d'infermeria responsable.

Nivell 1. Supervisió baixa o a demanda

Les competències adquirides permeten al resident dur a terme actuacions de manera independent, sense necessitat de tutela directa. El resident executa i després informa a personal d'infermeria responsable. Demana supervisió si ho considera necessari.

vell	Supervisió	Autonomia
1	Supervisió a demanda	Actua de manera independent, excepte en situacions puntuals.
2	Supervisió directa*	Sap com actuar, però li falta experiència per ser autònom/a.
3	Realitzat pel professional d'infermeria referent	Sol te coneixements teòrics, pot observar i ajudar.

* Supervisió directa vol dir que el professional d'infermeria que està supervisant el resident coneix el que fa, intervé quan ho considera necessari i respon a les seves consultes o demandes d'intervenció. La supervisió directa no implica necessàriament que el professional d'infermeria estigui de presència física durant tota l'activitat o el procediment.

- Les activitats apreses en anys anteriors mantenen el Nivell de Supervisió previ a l'inici del següent any formatiu, per anar disminuint al llarg del mateix.
- Per a les activitats de nova realització, sempre s'estableix el Nivell de Supervisió màxima a l'inici de la rotació, independentment de l'any formatiu.

Quan un/a resident no aconsegueix les competències necessàries per progressar en la seva formació, no es pot disminuir el Nivell de Supervisió de l'activitat en qüestió, havent de notificar aquest fet al tutor/a del/de la resident, que podrà adaptar i redefinir els Nivells de Supervisió de la rotació fins que es comprovi que la progressió del resident garanteix la qualitat de la formació.

5. Nivell de supervisió de les activitats durant la jornada ordinària

RESIDENTS DE PRIMER ANY

- HOSPITALITZACIÓ D'AGUTS

Habilitats	Nivell de responsabilitat
Participar en les actuacions d'infermeria que conformen l'acollida del pacient al ingrés en la unitat i la valoració d'infermeria.	3 – 2
Elaborar plans de cures individualitzats.	3
Assumir la responsabilitat de la cura del pacient.	3
Administrar i assegurar la pressa de psicofàrmacs.	3 – 2
Planificar i portar a la pràctica les cures específiques del pacient immobilitzat.	3
Participar als tallers i grups que es realitzen a la unitat.	3
Valorar e intervenir en les crisis i/o urgència psiquiàtrica.	3
Participar en el abordatge de la urgència: contenció verbal, farmacològica i mecànica.	3
Participar activament en les reunions del equipo multidisciplinar.	2
Utilitzar els elements de la comunicació que conformen la relació terapèutica.	2
Participar en aquelles activitats docents que se desenvolupen a la unitat	3
Realitzar informes de continuïtat de cures e iniciar el vincle amb dispositius externs.	3

Nivell de Supervisió: marcat el nivell al inici de la rotació i anirà disminuint de forma individualitzada arribant cap al final de la rotació a nivell mínim de supervisió.

- HOSPITALITZACIÓ DE SUBAGUTS

Habilitats	Nivell de responsabilitat
Participar en les actuacions d'infermeria que conformen l'acollida del pacient al ingrés en la unitat i la valoració d'infermeria	2
Participar en les reunions interdisciplinars sobre projectes terapèutics individualitzats.	2
Participar en la elaboració de programes individualitzats d'infermeria	2
Participar en el treball individual a les àrees: habilitats socials, higiene i cura personal, alimentació, oci, activitats bàsiques e instrumentals, etc.	1

Infermeria de Salut Mental

Pla de Supervisió

Març 2022

Manejar la administració i l'ús de tractaments farmacològics.	2 - 1
Portar a terme actuacions i actituds destinades a establir una relació terapèutica basada en la confiança i la empatia.	1
Col·laborar en los grups psicoeducatius realitzats en la unitat.	2
Participar activament en els grups i/o tallers.	2
Valorar e intervenir en les crisis i/o urgència psiquiàtrica.	
Participar en el abordatge de la urgència: contenció verbal, farmacològica i mecànica.	2-3
Participar activament en les reunions del equip multidisciplinar.	2
Utilitzar els elements de la comunicació que conformen la relació terapèutica.	2
Participar en aquelles activitats docents que se desenvolupen a la unitat.	2
Participar en les reunions d'equip.	3
Realitzar informes de continuïtat de cures e iniciar el vincle amb dispositius externs.	2

Nivell de responsabilitat: marcat el nivell al inici de la rotació i anirà en augment de forma individualitzada arribant cap al final de la rotació a nivell màxim de responsabilitat.

- **ROTACIONS INFANTO-JUVENIL**

Habilitats	Nivell de responsabilitat
Participar en la primera atenció i acollida del pacient a seva arribada a la unitat.	2 - 1
Participar en les actuacions d'infermeria que conformen el pla de cures.	2 - 1
Elaborar plans de cures d'infermeria, incloent la valoració, diagnòstics, planificació, execució i avaluació.	2 - 1
Participar al abordatge de situacions crítiques que poden donar-se a la unitat.	2 - 1
Assistir a les reunions con altres dispositius de l'àrea.	2 - 1
Utilitzar els elements de la comunicació que conformen la relació terapèutica.	1
Utilitzar els aspectes de la comunicació dintre del equip multidisciplinar que afavoreixen el ambient terapèutic de la unitat.	1
Participar els processos grupals e individuals que se desenvolupen amb el pacient i la seva família.	2 - 1
Manejar protocols de derivació.	2 - 1

RESIDENTS DE SEGON ANY

- **URGÈNCIES (UNITAT D'URGÈNCIES PSIQUIÀTRIQUES DE L'HOSPITAL DE SANT PAU)**

Habilitats	Nivell de responsabilitat
Participar a la recepció del pacient al seu ingrés, segons les normatives i els protocols de la unitat.	3 - 2
Participar en la coordinació amb altres dispositius de la Xarxa de Salut Mental i dels serveis socials.	3
Conèixer els efectes secundaris i el seu maneig en els tractament més habituals.	2 - 1
Col·laborar en los cures específiques del pacient immobilitzat i del pacient ingressat al servei.	2 - 1
Col·laborar amb l'equip de la unitat en l'abordatge de possibles crisis, en situacions d'urgència.	3 - 2

- **DROGODEPENDÈNCIES (UNITAT HOSPITALÀRIA DE DESINTOXICACIÓ [UHD] I CENTRE D'ASSISTÈNCIA I SEGUIMENT EN DROGODEPENDÈNCIES [CAS])**

Habilitats	Nivell de responsabilitat
Detectar i prioritzar les necessitats als pacients que acudeixen a la unitat.	2 - 1
Participar a la recepció de la demanda i la seva derivació si escau.	2 - 1
Detectar e intervenir sobre els patrons alterats en els pacients de la unitat.	2 - 1
Participar a les intervencions i donar suport a les sessions de psicoteràpia individual, familiar i grupal.	2 - 1
Participar al programa de medicació tutelada.	2 - 1
Conèixer i participar en els programes d'agonistes i antagonistes a opiacis.	3 - 1
Administrar la metadona a usuaris d'un programa de manteniment.	2 - 1
Assistir i participar com a membre de l'equip en les reunions multidisciplinàries de l'equip de la unitat.	1
Participar en programes d'educació per a la salut (reducció de danys).	2 - 1

- **UNITAT DE TRASTORNS DE L'ALIMENTACIÓ (UTCA)**

Habilitats	Nivell de responsabilitat
Detectar i prioritzar les necessitats als pacients que acudeixen a la unitat.	2 - 1
Participar en la primera consulta de valoració i presa de dades.	2 - 1
Participar en els controls ergonòmics.	2 - 1
Afavorir l'expressió d'emocions, preocupacions i d'inquietuds de la persona.	2 - 1
Participar als programes psicoeducatius de la unitat.	2 - 1
Intervenir en el abordatge de situacions crítiques, si cal.	2 - 1
Participa en els grups que es realitzen a la unitat.	2 - 1

- **CENTRE DE SALUT MENTAL D'ADULTS (CSMA): Consulta Infermeria, Pla de serveis individualitzats (PSI), Equip de psicosis incipient (EPI) i Programa de suport a la Primària (PSP)**

Habilitats	Nivell de responsabilitat
Participar a la recepció dels diferents tipus de demanda i reconduir-la, si procedeix.	2 - 1
Participar en les reunions de l'equip.	2 - 1
Manegar la administració de tractaments farmacològics.	1
Participar en activitats i programes específics: psicoeducació a famílies, teràpia grupal de relaxació, orientació sobre l'adhesió al tractament, informació sobre possibles recaigudes, programa blisters.	2 - 1
Participar en les reunions dels dispositius de la xarxa comunitària, si procedeix.	2 - 1
Elaborar informes i registres d'infermeria.	2 - 1
Col·laborar i desenvolupar processos educatius i d'avaluació dirigits a pacients, famílies, professionals i grups.	2 - 1
Valorar e intervenir davant una crisi i/o urgència psiquiàtrica, si cal.	2 - 1
Participar en activitats docents que se desenvolupen al dispositiu.	2 - 1
Participar en les reunions interdisciplinars sobre projectes terapèutics individualitzats.	2 - 1
Participa en els grups que es realitzen a la unitat.	2 - 1
Conèixer els aspectes legals de la pràctica de la infermeria: ingressos involuntaris, incapacitació i tutela.	2 - 1
Participar en visites a domicili: valoració de l'entorn familiar del pacient, reforç de la competència del pacient i del grup familiar, informació de la xarxa de suport de l'entorn.	2 - 1

NIVELL DE SUPERVISIÓ DURANT L'ATENCIÓ CONTINUADA

Durant els anys de formació es realitzaran continuïtat de cures amb l'objectiu d'augmentar l'exposició a la patologia psiquiàtrica en la **unitat d'hospitalització d'aguts** .

Sempre hi haurà un adjunt de presència física de referència.

La continuïtat de cures en les unitats d'aguts es realitzarà sempre amb infermer referent de presència física, que supervisa de manera directa al R1 (nivell 3 – nivell 2 de supervisió) i a partir de R2 adquirint una major autonomia i responsabilitat (nivell 1 de supervisió).

Durant aquest període, el resident executarà les activitats pròpies d'infermeres generalistes de forma independent, així com l'adquisició progressiva de competències d'infermeres especialistes.